

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
78 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2018

Наукове видання

Збірник тез доповідей 78 наукової конференції викладачів академії
23 – 27 квітня 2018 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 12 від 24.04.2018 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

скомпільована приблизно у середині XVIII ст. Найуживанішими є сахихи аль-Бухарі та Мусліма, коли інші збірки є доповненням до цих двох.

Третім джерелом є «Життєпис пророка Магомета» Абу Мухаммада Абд аль-Маліка ібн Хішама аль-Хим'ярі, відомого як ібн Хішам. Оригінал не зберігся, проте дійшов до нас через редакцію ібн Ісхака у XVII ст. У російськомовній літературі можна знайти дві біографії Магомета [1] і «Мухаммад, да благословит его Аллах и приветствует» [2]. Це третій за авторитетом манускрипт у мусульманському світі, який теж вважається священним. Сама книга за будовою дещо нагадує сунну. Життєпис дає нам змогу, хоч і не зовсім достовірно ознайомитись із життям засновника ісламу, задля реконструкції хвилюючих нас подій. Життєпис добре опрацьований як мусульманською так і світською школами історіографії.

Література

1. В.Ф. Панова, Ю.П. Бахтин, Жизнь Мухаммада. – М.: Издательство политической литературы, 1990. – 495 с.

2. Сафи ар-Рахман аль-Муба-ракфури. Мухаммад, да благословит его Аллах и приветствует // Перев. с араб. Владимир Абдалла Нирша. – М.: Издательский дом «Бадр», 2000. – 373 с.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

**Халайджі С.В., доцент, Сергєєва Т.П., зав. каф.
Одеська національна академія харчових технологій**

Постановка проблеми. Здоров'я людини за умов сучасних темпів світових соціально-економічних і технологічних змін набуває особливого значення.

Індиферентне ставлення української молоді до свого здоров'я свідчить про те, що, попри обов'язкові заняття фізичним вихованням у закладах вищої освіти, лише незначна частина регулярно самостійно займається фізичною культурою та спортом. Натомість у країнах Центральної Європи, Австралії, Японії більшість молоді залучено до цієї діяльності, що демонструє зовсім інше, свідоме ціннісне ставлення до власного здоров'язбереження. Зазначений факт віддзеркалює сутність ціннісного ставлення різних націй до свого здоров'я, що безпосередньо позначається на стані здоров'я, тривалості та якості життя.

Визначена проблема, полягає у розв'язанні суперечностей між: рівнем соціальних сучасних вимог до рівня підготовки молодого спеціаліста та неефективним використанням у навчально-виховному процесі заходів, які сприяли б здоров'язбереженню студентської молоді, а в майбутньому – підвищенню продуктивності їхньої праці; існуючими підходами до фізичного виховання, які склалися у закладах вищої освіти, що зорієнтовані лише на покращення фізичної підготовки та вимогами щодо необхідності навчити студентів використовувати набуті знання, вміння та навички для забезпечення собі способу життя, який би сприяв власному здоров'язбереженню, потребою у здорових фахівцях та низьким рівнем їх стану здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури з проблеми формування ціннісного ставлення до здоров'язбереження майбутніх фахівців у закладах вищої освіти засвідчив багатоаспектність її теоретичного висвітлення.

Зазначена проблема досліджувалась такими вітчизняними вченими: Н. Башавець (формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації майбутніх фахівців-економістів); Є. Жданова (формування ціннісного ставлення до здоров'я у студентів педагогічного ЗВО при вивченні дисциплін медико-біологічного циклу); Н. Ключникова (формування ціннісних орієнтацій у процесі професійного розвитку студентів технічного

ЗВО); З. Литвінова (формування ціннісного відношення особистості до культури здоров'я в освітньому процесі ЗВО); О. Соколенко (формування ціннісного ставлення студентів педагогічних закладів вищої освіти до свого здоров'я) та ін.

Метою є розгляд проблеми формування ціннісного ставлення до здоров'язбереження майбутніх фахівців харчової промисловості та пошук шляхів її вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. В період професіогенезу відбувається визначення особистісних цінностей у становленні фахівця. Підготовка майбутніх фахівців харчової промисловості у закладах вищої освіти передбачає наявність як сформованої ціннісної основи до сприйняття цієї професійної діяльності студентами під час навчання у вищій школі, так і готовності до виконання майбутніх професійних функцій.

Оскільки формування готовності майбутніх фахівців харчової промисловості до професійної діяльності є важливим і цінним для людини, котра здобуває свій фах, то навчально-виховний процес має ґрунтуватися на наукових засадах аксіології шляхом реалізації аксіологічного підходу до всіх аспектів професіогенезу, в тому числі, й формування ціннісного ставлення до здоров'язбереження.

Ставлення студента до свого здоров'я зазвичай визначається здатністю до збереження життя, до повноцінного виконання свого біологічного, соціального та професійного призначення. Тому виникає потреба не тільки сформувати в майбутнього фахівця харчової промисловості ціннісного ставлення до власного здоров'я, а й зробити його зацікавленим і активним у власному здоров'язбереженні.

Ціннісне ставлення особистості, за Є. Ждановою має велике значення, оскільки, по-перше, воно виконує роль внутрішнього стимулу, а по-друге – роль критеріїв, з опорою на які особистість виконує свою поведінку та діяльність. Ціннісне ставлення особистості до здоров'я дослідниця характеризує як особистісну систему відношень суб'єкта до власного здоров'я, яка передбачає знання, усвідомлення його основних складових та стійку мотивацію на збереження та подальше зміцнення здоров'я і цілеспрямовану ціннісно-орієнтаційну діяльність: позитивні зміни в структурі особистісних цінностей, які підвищують значущість здоров'я для індивідуума.

Ціннісне ставлення студентів до здоров'язбереження, Н.А. Башавець визначає як їхню внутрішню переконаність у значущості здоров'я, пов'язану з емоційно-вольовою сферою особистості та активністю у відповідній навчально-пізнавальній діяльності.

Узагальнюючи вищезазначене, якщо цінності здоров'язбереження сприймаються майбутніми фахівцями як особистісно значущі, вони стають внутрішнім орієнтиром у активній позиції студентів стосовно свого здоров'я, на підставі якого вибудовується й коригується модель їхньої життєдіяльності щодо власного здоров'язбереження, формується світоглядне підґрунтя до здоров'язбереження, що є зовнішньою оболонкою прояву їхніх внутрішніх потреб бути здоровими.

Аналіз стану здоров'я 230 студентів 1 курсу Одеської національної академії харчових технологій, з них 160 жінок та 70 чоловіків, показав, що лише 30,4 % жінок та 32,3 % чоловіків не мають захворювань, схильні до захворювань відповідно 50,1 % та 38,2 % респондентів і 19,5 % жінок та 29,5 % чоловіків мають захворювання. Отже, переважна більшість студентів мають середній та низький рівень стану здоров'я.

Окреслені результати визначають недостатнє розуміння майбутніми фахівцями харчової промисловості цінності здоров'я, розуміння здоров'язбережувальної діяльності, незадовільний рівень володіння здоров'язбережувальними знаннями, вміннями, навичками та технологіями та, як наслідок, переконливо доводять про недостатню сформованість їх ціннісного ставлення до здоров'язбереження.

Викладачам фізичного виховання вищої школи треба вдосконалити спеціалізовані розділи знань, умінь та навичок щодо здоров'язбереження сучасної молоді, контролю за станом здоров'я, механізм створення та корекції індивідуальних оздоровчих програм, діагностичних карток, а також використання здоров'язбережувальних технологій у освітньому просторі.

За результатами анкетних даних цих студентів ми проаналізували їхнє відношення до фізичної культури і спорту та рівень самостійної фізичної активності.

Було виявлено, що 42,6 % жінок та 39,4 % чоловіків самостійно займаються фізичними вправами 1 раз на тиждень, 40,2 % жінок та 50 % чоловіків – долучаються до фізичної активності 2-3 рази на тиждень, відповідно 14,8 % і 8,8 % респондентів займаються більше 3 разів на тиждень, а 2,4 % жінок та 1,8 % чоловіків взагалі нічим не займаються. Такі показники свідчать, що лише 55 % жінок та 58,8 % чоловіків усвідомлюють значущість фізичної культури для їхнього здоров'я, активно систематично займаються спортом та достатньо мотивовані до цієї діяльності. Узагальнюючи зазначене, можна стверджувати, що оскільки опитування проводилось лише зі студентами 1 курсу, то робота з формування їхнього ціннісного ставлення до здоров'язбереження у навчально-виховному процесі їхніх загальноосвітніх закладів проводилася несистематично, поверхово, з використанням обмеженої кількості методів та здоров'язбережувальних засобів, що потребує корекції у стінах вищого навчального закладу, оскільки ця прогалина може суттєво позначитися на рівні їхньої майбутньої професійної діяльності.

Як показало анкетування, як для жінок так і для чоловіків основними мотивами до занять фізичною культурою є: зміцнення їх здоров'я, покращення власної тілобудови, здобуття заліку та високого балу рейтингу.

У сучасних умовах інтерес до занять фізичною культурою могли б підвищити заняття видами фізичної культури до яких є схильність, тобто студент має сам обирати ті види фізичної активності, які йому більш до вподоби і відповідно таке фізичне навантаження призводить до «ефекту задоволення від руху».

Проведене ранжування цінностей серед 230 студентів технологічних спеціальностей 1 курсу Одеської національної академії харчових технологій встановило, що на першому місці у жінок визначено «сім'ю» (27,1 %), на другому – «здоров'я» (25,2 %), на третьому – «діти» (20,4 %), на четвертому – «успіх» (12,1 %), на п'ятому – «престижну роботу» (10,4 %) і на останньому «гроші» (4,8 %). А студентами чоловічої статі на першому місці визначено «здоров'я» (22,3 %), на другому – «сім'ю» (19,2 %), на третьому – «успіх» (18,2 %), на четвертому – «діти» (14,6 %), на п'ятому – «престижну роботу» (14,4 %) і на останньому «гроші» (11,3 %). Отже, серед студенток провідними цінностями є: сім'я, здоров'я та діти, а серед студентів – це здоров'я, сім'я та успіх. Вказане потребує корекції щодо ціннісного ставлення майбутніх фахівців до здоров'язбереження.

Процес формування ціннісного ставлення майбутніх фахівців до здоров'язбереження неможливий без цілеспрямованої ролі діяльності викладача фізичного виховання у процесі навчання і виховання студентів. За рахунок впливу особистості викладача формується відношення студентів до дисципліни «Фізичне виховання» (усвідомлюється цінність здобутих знань, формуються ціннісні установки на домінуванні цінності здоров'я у ієрархії людських потреб) і в житті в цілому.

Завдання викладача вищої школи, котрий поставив на мету сформувати ціннісне ставлення майбутніх фахівців до здоров'язбереження, полягає у тому, щоб переконати молодь у значущості для них таких цінностей, як здоров'я та здоров'язбереження, організувати таку форму навчально-пізнавальної діяльності та фізичної активності студентів, яка ґрунтується на науковій основі шляхом реалізації аксіологічного підходу, усвідомленні й особистісному ставленні студентів до здоров'язбереження, формуванні їх власного бачення себе в соціумі, професії, усвідомленні системи цінностей і відповідної поведінки у напрямі здоров'язбережувальної діяльності, орієнтації на запити й інтереси студентів щодо фізичної активності, використанні активних форм навчання (тренінгів, проблемних ігрових ситуацій тощо), стимулюванні організації самостійної здоров'язбережувальної діяльності.

На наш погляд, процес підготовки майбутніх фахівців харчової промисловості має бути базованим на засадах аксіологій та спрямований на побудову ними свого образу-ідеалу і прагнення до нього як безперервний процес-вчинок над собою, оволодіння студентами інтерактивними методами, інноваційними методиками здоров'язбереження, при цьому вони

мають бути залученими до самостійної, активної, пізнавальної, здоров'язбережувальної професійної діяльності. Зазначена діяльність має передбачати розробку відповідних проектів, щоденників самоконтролю, паспорту здоров'я, розробку та корекцію індивідуальних оздоровчих програм, діагностичних карток, відповідних творчих завдань, сценаріїв спортивно-оздоровчих заходів та свят, лекцій та виховних годин, тренінгів, круглих столів, конференцій тощо.

Висновки. Таким чином, вирішення сучасних проблем формування ціннісного ставлення майбутніх фахівців до здоров'язбереження полягає у дотриманні наступних вимог: розуміння і визнання студентами здоров'я та здоров'язбереження як особистісно значущих чеснот; підвищення рівня їхньої здоров'язбережувальної компетентності; володіння відповідними знаннями, вміннями і навичками; створення здоров'язбережувального середовища освітнього закладу.

Перспективу подальших досліджень убачаємо в пошуку найбільш ефективних засобів здоров'язбереження майбутніх фахівців, вивчення зарубіжного досвіду, що дасть змогу призупинити катастрофічне погіршення стану здоров'я сучасної молоді в Україні.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ФІТНЕС-ПРОГРАМ І ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ

**Яготін Р.С., ст. викл., Волкова Т.В., ст. викл.
Одеська національна академія харчових технологій**

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і публікацій. Однією з основних форм фізичного виховання студентів з метою ефективного вирішення даних задач є організація та проведення самостійних занять у позанавчальний час з використанням природничих локомоцій (ходьби, бігу, плавання, велокінематики), ігрових дисциплін, силових та гімнастичних комплексів, а також нетрадиційних вправ інноваційного характеру сучасних фітнес-програм і технологій (шейпінгу, аеробіки, бодібілдингу).

У зарубіжній і вітчизняній практиці фізичного виховання останні роки терміном «оздоровчий фітнес» позначається сукупність різних видів рухової активності, які сприяють підвищенню фізичного стану тих, хто займається. Рациональне застосування доступних та ефективних засобів фітнесу, які мають вибіркового впливу на організм багато у чому забезпечує досягнення мети фізичного виховання студентської молоді – сприяння підготовці гармонійно розвинених висококваліфікованих фахівців з урахуванням конкретних вимог щодо їх професійної психофізичної компетентності. Вибір обсягу, інтенсивності та спрямованості персональної фізкультурної діяльності студентів визначається станом здоров'я, функціональними можливостями організму, статтю, віком, рівнем фізичної працездатності і підготовленості.

Спеціальні дослідження свідчать, що студенти, які крім обов'язкових навчальних занять регулярно у вільний час додатково займаються фізичною культурою і масовим спортом більш активніше адаптуються до нових умов навчання, легше переносять психофізичне напруження.

У свою чергу самостійні, як правило, індивідуальні заняття оздоровчим фітнесом потребують наявності у студентів знань основ методики впровадження обраних видів рухової активності.

Мета дослідження – аналіз змісту сучасних фітнес-програм і технологій.

Методи і організація дослідження: аналіз, синтез і узагальнення; порівняння і аналогії.

Результати дослідження. На сьогодні фітнес у цілому можна означити як систему фізичних вправ фізкультурно-оздоровчої спрямованості, узгодженої з індивідуальним станом психофізичної сфери людини, і мотиваційної визначеності та особистою зацікавленістю.

ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ. ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ Холенко Ю.А., Орлова В.О.	361
ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА З ІСТОРІЇ ВИВЧЕННЯ РАНЬОГО ІСЛАМУ Польова С.Є, Польовий С.С.	362
ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Халайджі С.В., Сергєєва Т.П.	363
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ФІТНЕС-ПРОГРАМ І ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ Яготін Р.С., Волкова Т.В.	366
ВПЛИВ ЗАНЯТЬ АЕРОБІКОЮ НА ФІЗИЧНУ ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТОК 17-19 РОКІВ Гончарук В.В., Цапенко Л.М., Павлова Н.В.	368
МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СОМАТИЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ФІТБОЛОМ Струк Б.І., Захлевська Т.В., Павлюк О.В.	370
ВАЖЛИВІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ТРЕНУВАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ УМІНЬ І НАВИЧОК ДІЯТИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ Болтоматіс Д.В.	372

НТТБ ОНАХТ